

Váš dopis čj. / ze dne: MURK-OŠKMT-
3350/701/2022/Cho/24.1.2022
Naše čj.: NPÚ-362/7481/2022
Vyřizuje Mgr. Tluchoř
Spisový znak 820.1

Městský úřad Rychnov nad Kněžnou
Odbor školství, kultury a mládeže
Jiřina Chovančíková
Havlíčková 136
516 01 Rychnov nad Kněžnou
IDDS: qc8bbmz

Josefov: 14.2.2022

„Vodní kanál napájecí – Dlouhá strouha“, č. rejstř. č. ÚSKP ČR 25190/6-2320, ř. km 4,170 – 4,735, obec Kvasiny, okres Rychnov nad Kněžnou, pozemek parc. č. 1396/5, 1130/18, 1104, 1123/4, 1129 a 1102/1, k. ú. Kvasiny; obec Solnice, okres Rychnov nad Kněžnou, pozemek parc. č. 2285/4 a 5636, k. ú. Solnice

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Dlouhá strouha, Kvasiny, oprava koryta, ř. km 4,170 – 4,735“ – úpravy koryta a hráze.

Dne 27. 5. 2022 Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově (dále jen „NPÚ, ÚOP v Josefově“) obdržel žádost Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou, Odbor školství, kultury a mládeže.

O závazné stanovisko v této věci požádalo Povodí Labe, s. p., Víta Nejedlého č. p. 951/8, 500 03 Hradec Králové; pan Jan Škulavík a paní Helena Škulavíková, oba trvale bytem Kvasiny 354, 517 02 Kvasiny; pan Josef Štěpánek, trvale bytem Kvasiny 89, 517 02 Kvasiny; paní Dominika Janečková a pan Daniel Klíma, oba trvale bytem Kvasiny 101, 517 02 Kvasiny; Město Solnice, se sídlem Masarykovo náměstí 1, 517 01 Solnice.

Přílohy žádosti:

- projektová dokumentace pro povolení stavby, zpracovaná žadatelem společností Komplex CR s.r.o., IČO 05249031, K Májovu 1256, 537 01 Chrudim, vypracovala Michaela Stachová, zpracování listopad 2021, zak. č. 2021-249.

Popis zamýšlených prací:

Předmětem žádosti je oprava koryta Dlouhé strouhy na okraji rozhraní obce Kvasiny a města Solnice.

Navrženo:

- odstranění dnových sedimentů z koryta vodního toku v celé délce, - oprava konstrukce líce rozdělovacího objektu a oprava opevnění nátokových ramen do rozdělovacího objektu, - lokální sanace hrázky po vývratu, - oprava opevnění pravého břehu, - kácení dřevin na uvedených parcelách. Jedná se o běžnou údržbu stávajícího koryta vodního toku o celkové délce 584,30 m. Koryto je částečně lemováno jedno či oboustrannými hrázkami. V místě mezi silničním mostem a trafostanicí je levý břeh stabilizován vegetačním opevněním z dubového dřeva. Na konci úpravy není již původní opevnění pravého břehu patrné. Ochranné hrázky jsou místy degradovány a jsou patrné lokální sníženiny koruny hráze. Byl nalezen i vývrat stromu, který způsobil kompletní lokální narušení hrázky. Koryto vodního toku je zanesené sedimentem. Rozdělovací objekt a opevnění nátokových ramen v ř. km 4,582 30 nejsou v dobrém technickém stavu. Byl proveden návrh na odstranění dnových sedimentů a kácení dřevin pro umožnění přístupu:

ř. km 4,582 30 Oprava konstrukce rozdělovacího objektu betonovou směsí, oprava opevnění nátokových ramen rozdělovacího objektu bude provedena z rovnaniny z lomového kamene na sucho s vyklínováním (kamenivo od 50 do 80 kg), uložené na štěrkopískovém podsypu zapřené o kamennou zídku.

ř. km 4,605 00 Sanace hrázky po vývratu vzrostlého stromu bude provedena hutněným zásypem vhodnou hlinitojílovitou zeminou s ohumusováním a opevněním návodního svahu hrázky patkou ze záhozu z lomového kamene s urovnáním líce (kamenivo do 80 kg). Svah bude opevněn do výšky 500 mm nade dnem

ř. km 4,722 20-4,754 30 Oprava opevnění pravého břehu rovnaninou z lomového kamene na sucho s vyklínováním (kamenivo od 50 do 80 kg) uloženou na štěrkopískovém podsypu zapřenou o kamennou patku. Délka úseku 32,10 m. Břeh bude opevněn do výšky 600 mm nade dnem. Zbylá dotčená část bude ohumusována a oseta travní směsí.

Návrh na kácení dřevin:

k. ú. Solnice - 9 kusů jasan ztepilý, 1 kus olše lepkavá velikost plochy keřů a stromů do průměru 10 cm úsek 1 ř. km 4,170 - 4,396 97 m²

k. ú. Kvasiny - 36 kusů olše lepkavé, 4 kusy jasanu ztepilého velikost plochy keřů a stromů do průměru 10 cm úsek 2 ř. km 4,396-4,582 30 84 m² úsek 3 ř. km 4,582 30- 4,735 84 m²

Oprava rozdělovacího objektu v ř. km. 4,582 30 a sanace hrázky po vývratu v ř. km 4,605 00 bude prováděna za současného převedení vody. Navrženo převedení vody pomocí potrubí uloženého v korytě vodního toku - plastové nebo ocelové potrubí DN 300 s přesahy min. 5,0 m za začátek a konec úprav. Použití zaoblených prvků (valounů) nebo prvků se nepřipouští.

Charakteristika objektu a území:

Umělý vodní kanál tzv. „Dlouhá strouha“ byl vybudován pravděpodobně někdy ke konci 15. stol. až v 1. pol. 16. stol., kdy zdejší panství vlastnil Vilém z Pernštejna, velký příznivec rybníkářství. Účelem strouhy bylo napájení rybníků a jako vedlejší produkt přiblížení vody blíž k lidským obydlím, kde voda sloužila jako otevřený vodovod a nově též k pohonu vodních kol. Koryto kanálu vychází z říčky Bělé od Kvasin přes Solnici, Černíkovice, kde se napojí na rybník a vrací se do Bělé. „Dlouhá strouha“ je příkladem renesančního zavodňovacího systému a dokladem technické práce v 1. ½ 16. stol.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Ke stěžejním památkovým hodnotám umělého vodního díla z přelomu 15. a 16. stol. patří zejména trasa toku, profil koryta a provedení zpevnění břehů tradičními technologiemi.

Technický stav věci:

Jedná se o sedimentem zanešené koryto umělého vodního toku, jehož funkční a stabilizační prvky nejsou v dobrém technickém stavu.

Stav projednání věci:

Návrh byl v předstihu konzultován a odsouhlasen zástupci státní památkové péče.

Vyhodnocení žádosti:

NPÚ, ÚOP v Josefově na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce **jsou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za této podmínky:**

1. na stabilizační kamenné prvky koryta bude použit kámen místní provenience; finální úprava stabilizačních kamenných prvků břehu bude v dostatečném předstihu předložena zástupcům státní památkové péče k posouzení formou vzorku, následná realizace bude provedena až po odsouhlasení příslušnými zástupci státní památkové péče.

Zdůvodnění:

Řešená oprava nevybočuje z rázu okolní konfigurace terénu. Navržené řešení zachovává přírodní charakter stávajícího vodního toku, který je významným krajínotvorným prvkem. Lokální obnova opevnění respektuje tradiční technologie (kamenná rovinanina z lomového kamene na sucho s vyklínováním a zalícováním s následným ohumusováním horní vrstvy břehu).

Sediment bude odstraněn maximálně na úroveň původního jílového těsnění dna, tak aby nedošlo k jeho porušení a ke zhoršení průsakových poměrů dnem toku. Dále bude provedeno odstranění stávajícího porostu na tělese hráze. Tento porost má velmi negativní vliv na stabilitu hráze.

K podmínce č. 1. Funkční a stabilizační prvky koryta Dlouhé strouhy doporučujeme provést z kamenného materiálu místní provenience. Kámen ze vzdálených lokalit by působil cizorodě a narušil by celkový výraz a atmosféru památkově chráněného vodního díla. V minulosti se také při realizacích vodohospodářských staveb využívaly výhradně místně dostupné přírodní materiály.

Vzorek finální úpravy stabilizačních prvků břehu doporučujeme v předstihu předložit příslušným zástupcům státní památkové péče k posouzení. Teprve po jejich odsouhlasení bude možné pokračovat v následné realizaci stavby.

NPÚ, ÚOP v Josefově po posouzení prací uvedených v předložené žádosti dospěl k závěru, že jsou v souladu se zájmy státní památkové péče a že po jejich provedení v souladu s doporučenou podmínkou budou zachovány dotčené kulturně historické hodnoty.

Upozornění:

Posuzované práce se týkají archeologického dědictví v následujícím rozsahu: v rámci realizace zamýšlené stavby budou provedeny terénní zásahy, jejichž realizace s sebou nese faktickou likvidaci archeologických terénních situací, což ve svém dopadu znamená též likvidaci vzájemných vztahů mezi movitými a nemovitými prvky archeologického dědictví a tím i definitivní a nevratnou ztrátu nehmotné části archeologické pramenné základny.

Toto písemné vyjádření nenahrazuje závazné stanovisko Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou, Odbor školství, kultury a mládeže.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

Ing. Blanka Adámková
vedoucí odboru péče o památkový fond

Přílohy (počet svazků)-